

STANOWISKO PSEW
dot. projektów senackich z 27 marca 2026 r.
(numer druku 674 – fundusz partycypacyjny)

działając w imieniu Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej (dalej: PSEW), **po zapoznaniu się z projektami ustaw opublikowanymi na stronie Senatu 27 marca 2026 r.** (numer druku 674), **niniejszym przedstawiamy stanowisko PSEW wraz z rekomendacjami.**

Szczególną uwagę zwracamy na propozycję utworzenia funduszu partycypacyjnego (druk 674). Jednym z kluczowych wyzwań dla rozwoju lądowej energetyki wiatrowej pozostaje akceptacja społeczna oraz budowanie pozytywnych relacji z mieszkańcami. W tym kontekście idea funduszu partycypacyjnego stanowi odpowiedź na rzeczywiste potrzeby rynku i może przyczynić się do zwiększenia poparcia dla nowych inwestycji.

Choć idea zwiększenia korzyści dla lokalnych społeczności zasługuje na poparcie, zaproponowany mechanizm, przy obecnych parametrach kosztowych, może prowadzić do nadmiernego obciążenia inwestorów, a w konsekwencji do ograniczenia liczby realizowanych projektów lub rezygnacji z części planowanych inwestycji. Jednocześnie projekt zakłada coroczny wzrost wysokości wpłat na fundusz, podczas gdy długoterminowe prognozy dla sektora wskazują na spadek cen energii, a tym samym przychodów projektów wiatrowych. Zakładany spadek cen energii jest korzystny z gospodarczego punktu widzenia i wynika bezpośrednio z planowanego rozwoju lądowej energetyki wiatrowej (tj. najtańszego źródła wytwarzania energii elektrycznej) niemniej jednak w kontekście dodatkowych obciążeń związanych z funduszem partycypacyjnym rodzi dodatkowe ryzyka kosztowe. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym ryzyko inwestycyjne jest rosnąca skala wyłączeń instalacji, co wpływa na przewidywalność przepływów finansowych i ocenę projektów przez instytucje finansujące.

Kluczowe znaczenie ma zachowanie równowagi pomiędzy zwiększaniem akceptacji społecznej dla projektów wiatrowych a utrzymaniem bankowalności i przewidywalności inwestycji. Mechanizmy partycypacyjne powinny w sposób realny wzmacniać korzyści społeczności lokalnych, przy jednoczesnym zachowaniu takiego poziomu obciążeń po stronie inwestorów, który nie będzie zagrażał realizacji projektów wiatrowych. W naszej opinii, zasady funkcjonowania funduszu wymagają zatem doprecyzowania w taki sposób, aby zapewnić akceptowalność projektów wiatrowych przez lokalne społeczności, przy jednoczesnym zachowaniu ekonomicznej wykonalności inwestycji oraz stabilnych i przewidywalnych warunków ich finansowania.

W związku z powyższym, przedstawiamy proponowane przez PSEW zmiany do opublikowanego na stronie Senatu druku 674, wskazując kwestie, które w naszej ocenie wymagają dodatkowego uregulowania w toku dalszych prac legislacyjnych.

1. Projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzaniem centralnego systemu informacji rynku energii i innych ustaw (druk 674)

Projekt ustawy w całości koncentruje się na wprowadzeniu do ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych instytucji funduszu partycypacyjnego jako mechanizmu służącego zwiększeniu akceptacji społecznej dla inwestycji w energetykę wiatrową na lądzie. **PSEW co do zasady pozytywnie ocenia ideę stworzenia systemu umożliwiającego lokalnym społecznościom czerpanie wymiernych korzyści z realizacji inwestycji wiatrowych, jednak obecny projekt wymaga istotnych zmian.** Odpowiednio zaprojektowany mechanizm może stanowić istotny element budowania społecznej akceptacji dla nowych projektów. Warunkiem jego skuteczności jest jednak oparcie go na przejrzystych, przewidywalnych i ekonomicznie uzasadnionych zasadach, które z jednej strony zapewnią realne wsparcie mieszkańcom, a z drugiej nie będą prowadziły do pogorszenia opłacalności inwestycji ani ograniczenia tempa rozwoju energetyki wiatrowej.

Poniżej uwagi PSEW do zaproponowanego projektu:

a) Wysokość wpłaty na funduszu partycypacyjny

Przyjęta w projekcie kwota 20 000 zł/1 MW mocy zainstalowanej /rok nie została poprzedzona analizą ekonomiczną uzasadniającą jej wysokość. **Z perspektywy inwestorów jest to poziom istotnie zawyżony, który w wielu przypadkach może oznaczać rezygnację z realizacji projektów.** PSEW przeprowadził wstępne analizy wpływu proponowanych przepisów na realizowane inwestycje, z których wynika, że dla znacznej części projektów dodatkowe obciążenie w proponowanej wysokości może przesądzić o rezygnacji z ich realizacji. W konsekwencji projektowane rozwiązanie może prowadzić do efektu odwrotnego od zamierzonego: zamiast zwiększenia korzyści dla lokalnych społeczności spowodować ograniczenie liczby nowych inwestycji, a tym samym zmniejszenie potencjalnych wpływów dla mieszkańców i gmin.

b) Uwzględnienie ekonomiki funkcjonowania instalacji lądowych farm wiatrowych - nieuwzględnianie wskaźnika inflacji

Projekt zakłada coroczną waloryzację wysokości wpłat na fundusz partycypacyjny wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI), niezależnie od sytuacji ekonomicznej instalacji. Tymczasem prognozy rynkowe wskazują na stopniowy spadek hurtowych cen energii elektrycznej wraz ze wzrostem udziału lądowej energetyki wiatrowej.

Zgodnie z analizą Baker Tilly TPA¹, w scenariuszach zakładających dynamiczny rozwój OZE ceny hurtowe po 2035 r. mają kształtować się na poziomie 180–320 zł/MWh. Dodatkowo analiza wskazuje, że szybszy rozwój energetyki wiatrowej może obniżyć modelowane ceny energii nawet o 38–44% do 2040 r. Jednocześnie rośnie niepewność dotycząca poziomu przychodów wytwórców wynikająca z coraz częstszego ograniczania generacji (curtailment/redysponowanie), które, jak wskazuje raport, staje się zjawiskiem strukturalnym. Rosnąca skala redysponowania oraz ograniczeń sieciowych powoduje, że wytwórcy energii z OZE coraz częściej nie mogą wprowadzić do sieci całości wyprodukowanej energii, mimo pełnej gotowości technicznej instalacji.

W takiej sytuacji coroczna indeksacja wpłat na fundusz partycypacyjny o inflację prowadziłaby do paradoksalnego efektu – obciążenia inwestorów rosłyby, podczas gdy ich przychody z produkcji energii ulegałyby stopniowemu zmniejszeniu. Taki mechanizm zaburza proporcję pomiędzy kosztami prowadzenia działalności a osiąganymi przychodami oraz pogarsza ekonomikę nowych inwestycji. Zasadne jest zatem pozostawienie wysokości wpłat na fundusz partycypacyjny na poziomie nominalnym, bez mechanizmu waloryzacji inflacyjnej.

c) Wysokość wpłat na fundusz partycypacyjny

W celu zachowania równowagi pomiędzy interesem lokalnych społeczności a stabilnością ekonomiczną projektów wiatrowych proponujemy zróżnicowanie wysokości wpłat na fundusz partycypacyjny w zależności od mocy zainstalowanych turbin. **W przypadku projektów wykorzystujących turbiny o mocy do 3,5 MW wysokość wpłaty powinna wynosić 10 000 zł za każdy 1 MW mocy zainstalowanej rocznie, natomiast dla projektów wykorzystujących turbiny o mocy powyżej 3,5 MW – 15 000 zł za każdy 1 MW mocy zainstalowanej rocznie.**

Proponowane rozwiązanie uwzględnia zróżnicowaną specyfikę portfela projektów wiatrowych realizowanych w Polsce. Znaczna część projektów rozwijanych od wielu lat opiera się na starszych założeniach technologicznych i przewiduje zastosowanie turbin o mniejszej mocy jednostkowej. Obciążenie tych inwestycji wyższymi wpłatami mogłoby istotnie pogorszyć ich ekonomikę, a w konsekwencji utrudnić lub uniemożliwić ich realizację. Jednocześnie nowsze projekty, wykorzystujące turbiny o większej mocy jednostkowej i wyższej efektywności produkcji energii, są w stanie ponosić wyższy poziom wpłat na fundusz partycypacyjny.

Takie rozwiązanie pozwala z jednej strony utrzymać atrakcyjny poziom wsparcia dla społeczności lokalnych, a z drugiej nie ogranicza realizacji mniejszych projektów, jednocześnie uwzględniając potencjał ekonomiczny nowych inwestycji opartych na nowoczesnych technologiach.

Przedstawione poniżej szacunki PSEW wskazują, że proponowana wysokość wpłaty w kwocie 20 000 zł/MW/rok jest nadmierna i wykracza poza poziom niezbędny do osiągnięcia zakładanych celów funduszu partycypacyjnego.

¹ Raport „Ile kosztuje transformacja – KPEiK, ceny energii i realny potencjał energetyki wiatrowej”, Baker Tilly TPA, TPA Poland oraz Baker Tilly Legal Poland;

		Produktywność projektu (MWh/MW rocznie)								
		2 500	2 600	2 700	2 800	2 900	3 000	3 100	3 200	3 300
Opłata part. (tys. zł/MW rocznie)	5,0	371	357	343	331	320	309	299	290	281
	6,0	371	357	344	332	320	309	299	290	281
	7,0	372	357	344	332	320	310	300	290	282
	8,0	372	358	345	332	321	310	300	291	282
	9,0	373	358	345	333	321	311	301	291	282
	10,0	373	359	345	333	322	311	301	291	283
	11,0	374	359	346	333	322	311	301	292	283
	12,0	374	360	346	334	322	312	302	292	283
	13,0	374	360	347	334	323	312	302	293	284
	14,0	375	360	347	335	323	312	302	293	284
	15,0	375	361	347	335	324	313	303	293	284
	16,0	376	361	348	335	324	313	303	294	285
	17,0	376	362	348	336	324	313	303	294	285
	18,0	377	362	349	336	325	314	304	294	285
	19,0	377	363	349	337	325	314	304	295	286
	20,0	378	363	350	337	325	315	304	295	286

Wyniki wskazują na to, że:

- przy produktywności do 2 800 MWh/MW LCOE przekracza cenę referencyjną w całym analizowanym przedziale opłaty i wynosi 331–378 PLN/MWh,
- dla produktywności 2 900 MWh/MW projekty przestają być opłacalne przy opłacie przekraczającej 17 tys. PLN/MW,
- przy produktywności 3 000 MWh/MW i wyższej LCOE pozostaje poniżej 324 PLN/MWh w całym analizowanym zakresie opłat.

Alternatywnie, do rozważenia pozostaje model hybrydowy, łączący stałą roczną wpłatę na fundusz (np. 5 000 zł /1 MW mocy zainstalowanej/rok) z dodatkowym komponentem uzależnionym od rzeczywistych przychodów osiąganych przez farmę wiatrową. Takie rozwiązanie z kolei pozwoliłoby zachować przewidywalność systemu, a jednocześnie lepiej odzwierciedlałoby rzeczywistą sytuację ekonomiczną inwestycji oraz zmienności warunków ekonomicznych w długim horyzoncie czasowym.

d) Ryzyko odrębnego i wyłączonego procedowania projektu dot. funduszu partycypacyjnego w oderwaniu od kompleksowej nowelizacji ustawy

PSEW zwraca uwagę na istotne ryzyko wynikające z procedowania projektu zawartego w senackim druku nr 674 jako odrębnej inicjatywy legislacyjnej. Wprowadzenie wyłącznie funduszu partycypacyjnego, bez jednoczesnego uchwalenia pozostałych zmian przewidzianych w kompleksowej nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, może doprowadzić do sytuacji, w której jedynym efektem procesu legislacyjnego będzie nałożenie

POLSKIE STOWARZYSZENIE ENERGETYKI WIATROWEJ

na inwestorów nowego obowiązku finansowego bez jakichkolwiek ułatwień inwestycyjnych, co oznacza istotne pogorszenie warunków inwestycyjnych. Jeżeli jednoczenie nie zostaną wdrożone rozwiązania mające kluczowe znaczenie dla usprawnienia procesu inwestycyjnego oraz skrócenia procedur administracyjnych, kierunek zmian zaburzy równowagę pomiędzy dodatkowymi obowiązkami nakładanymi na inwestorów a rozwiązaniami wspierającymi rozwój sektora. Z tego względu PSEW postuluje, aby projekt objęty drukiem nr 674 nie był procedowany odrębnie, lecz stanowił element kompleksowej reformy przepisów dotyczących inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowych.

Z uwagi na pilność i znaczenie tematu dla rozwoju lądowej energetyki wiatrowej, jesteśmy gotowi do aktywnego zaangażowania się w prace oraz pozostajemy do dyspozycji w zakresie doprecyzowania przedstawionych propozycji.

Z poważaniem,

Janusz Gajowiecki
Prezes Zarządu PSEW